

**Q**uè inclourà l'Any Fuster que vós comissarieu?

—Tres grans actes i diverses publicacions. En primer lloc, una jornada que es dirà “Fuster periodista” i que es farà el 23 de novembre a la Facultat de Comunicació Blanquerna. Inclourà conferències sobre “Què ens diria Fuster avui?”, “Que diem avui nosaltres sobre Fuster”, “Quines novetats hi ha hagut sobre Joan Fuster” i “Fuster des de la perspectiva de l'avantguarda”. Això ocuparà tot un dia i és l'intent de veure l'impacte que va tenir l'obra de Fuster des del punt de vista periodístic. Amb motiu d'això es publicarà una selecció d'articles que Fuster va publicar a *La Vanguardia*, una edició a cura d'en Francesc Pérez Moragón i amb pròleg de Francesc-Marc Àlvaro. La intenció és que aquest llibre es pugui difondre també un cap de setmana a través de *La Vanguardia*, de manera que arribi a molta gent.

—Quina és la vigència del Fuster periodista?

—Fuster és un grandíssim articulista. Aquesta faceta de Fuster no l'hem acabada d'estudiar prou. És cert que, al final de la vida, Fuster n'estava una mica fart, perquè vivia d'això i estava obligat a escriure'n molts, d'articles. Però com a articulista està a l'alçada de Josep Pla, perquè sap sintetitzar el contingut filosòfic amb l'estil narratiu, un estil molt àgil que li permet de parlar de coses molt profundes sense ser un acadèmic. En aquest sentit, per molta profunditat que tingui el seu pensament, no gasta l'estil acadèmic de molts articulistes. Fuster entén quin és el mitjà pel qual escriu i quin és el significat del periodisme com a articulisme d'idees.

—És més viu i més trencador que un acadèmic.

—I tant. No n'hi ha cap mena de dubte. Està a l'alçada d'una certa tradició catalana, com Rovira i Virgili, Bofill i Mates... aquells que han sabut fer de la premsa un lloc on canalitzar molts dels seus pensaments polítics.

—Quins altres actes entren dins l'Any Fuster?

—Portarem al Palau Robert de Barcelona l'exposició que s'havia fet a l'edifici La Nau de la Universitat de València. Això s'obrirà el 18 de de-

## “Joan Fuster és molt més que un predictor polític”

Agustí Colomines (Barcelona, 1957) és el comissari de l'Any Fuster programat per la Generalitat de Catalunya.



sembrar i serà visitable fins el 17 de febrer. A més, es fa coincidir amb una altra exposició sobre Joan Triadú i estem organitzant una conversa entre Joaquim Molas i Josep Maria Castellet, conduïda per Ramon Pla i Arxé i Francesc-Marc Àlvaro, que relacioni tots dos personatges –Triadú i Fuster– i permeti de reflexionar sobre la cultura catalana sota el franquisme, des de les dues perspectives, la vinguda des del País Valencià i la vinguda des de Catalunya.

Abans d'aquesta exposició, el 13 de desembre, en Raimon farà una tria de textos de Fuster per a un recital poètico-literari al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB).

Després hem propiciat l'edició, per l'editorial Afers, d'un monogràfic i la biografia de Ferran Archilés sobre Joan Fuster, coses que s'afegeixen a actes que ja havien organitzat diverses entitats sobre ell com el simposi que va fer la Universitat de Barcelona o la conferència a Òmnium Cultural.

—**Amb quin objectiu?**

—Recuperar un personatge que no fa tants anys que es va morir, vint anys, però sembla que hagi desaparegut de l'univers cultural català. Per això volem recuperar-lo, però no en termes de fusterians i antifusterians sinó per a esbrinar què va aportar a la cultura catalana, independentment de si algú està d'acord o no amb les propostes que va fer.

—**Dieu que Fuster ha desaparegut però les seves obres es reediten.**

—Sí, es reedita perquè és un autor que se sosté. Més enllà de *Nosaltres, els valencians*, que és l'obra que menys se sosté. És la que menys se sosté en la mateixa mesura que *Notícia de Catalunya* és l'obra que, en l'actualitat, menys se sosté de les de Jaume Vicens Vives. O *Els Mallorquins*, d'en Melià, que és la trilogia que més o menys es va pensar en els mateixos termes.

—**Per què ho diu?**

—Perquè el país ha canviat molt. Són obres nascudes en una circumstància, que bàsicament és la reconstrucció nacional durant el franquisme, i eren una valoració sobre el passat del país, amb més o menys fortuna sobre aquell passat, però no són indicadors de quin és el futur del país. Potser hi havia

## “És evident el manifest desinterès de Catalunya respecte al País Valencià”

algunes propostes polítiques, però és evident que després de trenta anys el sistema autonòmic ha separat els dos mons, català i valencià. Aquest sistema ha tingut l'efecte pervers d'allunyar més que no unir Catalunya i País Valencià. Això és perquè l'estructura jurídic-política ho ha propiciat, però també per una realitat més que evident: el manifest desinterès de Catalunya respecte al País Valencià i l'excessiva dependència política del País Valencià amb relació a Catalunya.

—**El País Valencià ha tingut excessiva dependència política de Catalunya?**

—Sí, el valencianisme, durant massa temps, s'ha fixat en Catalunya i ha volgut aplicar el model del catalanisme i això ha estat un error descomunal. Els ha costat molt de rectificar. Si això ho ajuntes amb el fet que la dreta i l'esquerra valenciana estatistes van posar tots els impediments polítics perquè no es desenvolupés aquest valencianisme, els resultats han estat bastant letals.

Tota aquesta manera d'entendre les coses es basava en alguns fonaments teòrics, entre els quals *Nosaltres, els valencians*, però aquesta realitat ha esclatat completament. Qui no ho vulgui veure, s'equivoca. Ara, això vol dir que no s'ha de recuperar una figura com Joan Fuster? No, home, no. Fuster és molt més que això. Fuster és molt més que un predictor polític. És un intel·lectual de cap a peus, que té tot un pensament filosòfic, de reflexió,

## “El valencianisme, durant massa temps, ha volgut aplicar el model del catalanisme”

literari i històric cabdal. Cap cultura al món no es podria permetre que es perdés. Per aquesta raó, la Generalitat de Catalunya ha fet molt bé d'incorporar aquest Any Fuster a les commemoracions del 2012.

—**Però fins i tot l'exposició que fareu se centra en *Nosaltres, els valencians*.**

—Sí, perquè la Generalitat va decidir que només celebrava centenaris i cinquantenaris. I *Nosaltres, els valencians* feia cinquanta anys enguany, al mateix temps que fa vint anys de la mort de Fuster i noranta del seu naixement. Tot plegat s'havia de commemorar.

—**Criticàveu la predictivitat política de Fuster però, com també deieu, *Nosaltres, els valencians* té molt d'anàlisi històrica.**

—Sí, però Ernest Lluch ja va discutir amb ell, en el seu moment, respecte a les diagnosi històriques de Fuster sobre el País Valencià. Però més enllà de si el desenvolupament del País Valencià és agrari o comercial i tot aquest debat històric, crec que el País Valencià s'ha de realitzar des de la perspectiva del que és, no des de la perspectiva amb relació a Catalunya. Aquest ha estat un dels grans errors, no de Fuster, sinó de gent posterior. S'ha volgut pensar el País Valencià com si fos una Catalunya en petit i el País Valencià no és una Catalunya en petit. És una altra realitat. Fins i tot et diré que és una altra realitat nacional política, perquè les realitats nacionals polítiques es creen precisament pel seu propi desenvolupament. Que és una realitat nacional cultural comuna? D'això no hi ha cap mena de dubte. Però la nació dels valencians no és la nació dels catalans. Tota aquesta anàlisi històrica que fa Fuster sí que és important des de la perspectiva que l'uneix a allò que és el procés de consolidació dels valencians com a membres d'aquesta nació cultural, que és la catalanitat. Però, des del punt de vista polític, fa anys que s'ha demostrat que no és veritat. Però no passa res. Marx també es va equivocar sobre on es faria la revolució i ningú no diu que sigui un personatge menor en la història del pensament universal, oi?

Àlex Milian